

SAMOBORSKI LIST

Glasiloo za promicanje lokalnih interesa.

God. VI.

Broj 43.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro. PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplatnike K 1.70, za vanjske s poštom K 2, za inozemstvo K 2.25. Na pò i na cijela godinu razmjerno više. Pojedini broj stoji 16 kila. Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv. br. 20.

U Samoboru
22. listopada 1911.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petini redak u redakcionom dijelu 20 fl. a oglasom 10 fl. Za oglas, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Ljetošna berba.

Ljetošna berba, ako i nije bila tako obilna, ali je uglavnom ipak većinu gospodarstva zadovoljila. Naročito što se ka- kvoće tiče. Po procentu sladora može se isporučiti s godinom 1907., a budući da je grožđe bilo lijepo i posve zdravo, ubrojiti ćemo ovu godinu među najbolje pogledom na kvalitetu.

Da nije i kvantitativno postignut povoljan rezultat, to se je moglo predviđati već prošavši godine. Svi oni vinogradi, koji su prošle godine jače stradali od peronospore — a tih bijaše 70 postotaka — zaostali su u vegetaciji, rozgeni pupovi nijesu se normalno razvili, a takovo čokoće, koje je ostalo jedva na životu, ne može ni da donese obilje ploda.

Naprotiv vinogradi, koji su u prošavši godini dobro bili usčuvani od bolesti, dali su i ove godine dobarsrednji prirod, 30—35 hl po jutru.

Mnogi se tuže, da opažaju uopće od godine do god. slabiju berbu. Ovo je žalibože istina, i što dalje opažat će se ovo sve većma.

Razlog se ima tražiti u tome, što loza oskudijeva na hranivu, budući da se gnojid- bom ne vraćaju hraniva tlu u onoj mjeri, koliko ih je rezom i berbom iz tla iscr- peno.

Osim toga veliki kompleks vinograd- stog našeg tla sadržaju znatan procenat vapna (35—60 posto), koje ne prija pod- lozi amer. loze „Ripariji“, kakovom je većina naših vinograda zasadjena.

Ispričice su ti vinogradi dobro uspje- vali i obilno rodili u svježem tek rigolanom pognojenom i još neiscrpenom tlu; a ni štetno djelovanje vapna nije se toliko opa- žalo, jer elementi plodovitosti ublažuju škodljivo djelovanje vapnenog karbonata. Zato i tlo — makar da je jače vapneno, ako se obilno gnoji odolijeva bar tada bolje chlorosi, a i prirod je povoljniji.

Osim toga uslijed kiša ispiranjem sta- ložuju se vapnene česti iz gornjeg sloja sve većma u donjem sloju, gdje se upravo na- lazi žilje, čime se povećava još većma pro- cenat vapna, a bolest Chlorosa izbija sve jače.

Budući da se vinogradi, kako spome- nusmo, slabo ili nikako ne gnoje, a osim toga ni obradba nije dosta racionalna, posve je prirodno, da čokoće tada hiri i zaostaje u razvoju, te najzad gine.

Chlorosa i ostale bolesti očituje se sve jače, a potom i prirod vinograda biva sve nepovoljniji i slabiji. C.

Osvrt na zaključke opć. Podvrh.

I.

Ne može se reći, da nije poželjnija sjednica opć. Podvrh bila zanimljiva. No da bude još više interesa poskrbilo se odbornik Tomo Devunić, koji proglašuje u neku ruku bojkot proti Samoboru. On je naime stavio prijedlog, da općina Podvrh uredi na svome teritoriju tržište za živež, drva i kolje, gdje će općinari podvrški prodavati sve to onima, koji će se htjeti da potrudu na to novo, i

još neoznačeno tržno mjesto. — Ovaj njegov prijedlog prihvaćen je sa svjema nazočnim glasovima, pak je prema tome postao zak- ljučkom.

Kad bi podvrško zastupstvo stvorilo ovaj zaključak s kojeg drugog razloga a ne sa motivacijom, što ju je nadovezao Tomo Devunić na svoj prijedlog, mi se doista ne bi trebali da osvrćemo na ovu stvar. Općina Podvrh može u okviru svoje autonomije stvarati slobodno zaključke, za koje ona drži, da joj mogu donijeti izravne ili neiz- ravne koristi, i — tko će joj to da zamjeri!

Ali taj zaključak je prihvaćen s raz- loga, jer je u Samoboru „prevelika pijacovina“, i jer Samobor neće opći- narima podvrškim dati „nitruge pija- ka badava.“

Radi toga dakle treba — po mišljenju odb. Devunića — načiniti tržište u općini Podvrh, i time ujedno konkurenciju doho- cima naše općine; ukratko treba kazniti općinu Samobor . . .

Baš radi ovoga potonjeg mi se osvr- ćemo na taj zaključak, jer ovake pojave ne možemo odobriti.

Općine Samobor i Podvrh u tijesnoj su vezi, a ovaki slučajevi, kad bi se ponavljali, ne bi mogli da vode do potrebna sklada, koji je poželjan među dvije susjedne općine, i koji dosada nije ničim poremećen. A za ovake ispatke — uvidjet će jamačno i samo zastupstvo Podvrh — nije imalo baš nika- kvog stvarnog i opravdanog razloga.

Ako Samobor traži pijacovinu, i to takovu kak u imadu sva njemu slična mjesta, zar na to nema prava? Naša općina mora skrbiti za uređenje tržišta i tržno osoblje, pak je posve u redu, da k tomu pridonesu prodavači, koji imadu od trgovine koristi. Naposljetku i oni ju plaćaju samo na ok ; a zapravo i jedino plaća ju samobors

M. Lang: Samobor. Narodni život i običaji.

II.

U prvom poglavlju „Priroda“ opi- suje nam autor samo mjesto Samobor, nje- govo tlo, gora, voda, bilje i životinja. Među mjesto to se točne precizirane i to nesamo sadržaja, nego i one, što ih navodi u svojoj povijesti kraj Bala IV. god. 1242. Dobro je učinio pisac, što je pripočeo u cijelosti i samo povajju. Gora i vode spominje se sve do jedne i to onako, kako ih narod naziva. Riječ je i koji Samoborac, koji bi za ove te bregove i „bregičke“ znao ime. Svakom zna nešto, za ovo, što mi je najbliže i najpoznatije, a u ovoj knjizi nalazi se sve to u jednoj potpunijoj cjelini.

Lagan i ugodan je način opisivanja Langova; pa i narodu je svim ili prerasno- žnjim imena ne umara i ne dosaduje, već se ugodan čita. Evo, kako on počinje s bregovi- ma :

„Na zapadu više kamora leži Peskov- čak i Barinov kraj, do njega se uzdigao Palačak, na lijevoj obali Gradna naproti Peskovčaku je brijeg Gradniče (347m), od njega dalje na istok je Mala i Velika Pečovi- ca. Na sjevernoj strani Pečovice koči se kao zub stina Gavranova pećina. Na njoj su nekod gavrani gradili gnijezda. Odavle dalje zatvara Samobor sa sjevera niski

brijeg Hrtički. On se dijeli na Male i Velike Hrtičke . . .“

Sada se navodi Tepec (Tepci), (kojemu ime od kraški tepkih), Fratri, Gorica, Haj- dovčak Veliki i Mali, Pospane glavice, Pod- šadne pećine, Široke drage, Frčikine glavice, Lopate, Drvošć, Globučica i t. d.

Stražniku je pisac posvetio veliku paž- nju, spominjući da je uređen za načelniko- vanja Lj. Smidhena, Fr. Reizera, te J. Copa. Jednako se podrobnije osvrtce na Anin-peri- voj. Mjesta, gdje se kopa pijesak i dobija kamen, točno su nam zabilježena. Naveden je i Zaprešć, gdje ima kamenog uglja. Ukra- tko sve, što je vrijedno znati o našim breg- ovima, pobilježeno je tu u cjelovitoj slici, pa će svakog, tko želi izbliske poznavati naš kraj, naći u ovom djelu najbolji rukovodj.

Od voda dolazi na prvom mjestu Gradna, koja prima Pozorin i Ludvić. Vri- jedno je zabilježiti, što se drži u narodu, od čega ovo ime. Neki misle, da od toga, što teče ispod grada; starija tradicija tvrdi, da se polok za vrijeme ratovanja zagradio, da bude oko grada više vode za od odbrane od neprijatelja, pa otuda i ovo ime. Govora je i poplavi ovog našeg potoka, a „strašnu poplavu“ 2. kolovoza 1804. zapisao je u svojim bilješkama Josip Herović. Zgodna je ova napomena u knjizi: „Samoborskomu djetetu je svaka voda Gradna. Ono će reći i Savi kad dodje do nje: „Kak je to velika Gradna!“ — Pošto je opisana Gradna pre-

lazi pisac na vrela, izvore ili „curke“: Sve i najmanje spominje: Benkovčak, Filčekov zdenec, Vugrinčak, Bukovčak, Jalšina, Rib- nak, Na Drenku, Na Sadju, Gladni zdenac i ostala. Na brijegu Peskovčaku je jedno vrelo, kojemu je voda škodljiva. Kazuje se naime, da se od nje može dobiti „zimlica“. Sa Smidhenovim toplicama završuje se ovaj dio.

Šume, pašnaci, livade, oranice, vino- gradi, zabilježene su imenima, kako ih narod nazivlje. Glede vrtova i povrća iznosi nam pisac ovu karakterističku crtu: „Nekoć se držalo sramotom, da Samoborac komu proda peršina, zelja, krumpira. Komu bi slučajno pošalilo mogao si je u susjeda uzeti bez dopuštenja. A ako bi tko ipak što pro- davao; reklo bi se podrugljivo: „Kaj mi se već na to zišilo?“ Možda su ovi slučajevi i krivi, što se tako teško kod nas uvrežuje smisao za povrćarstvo naveće.

U odsjeku „Uzdih i vrijeme“ za svaki je mjesec pribilježeno podrobno nardo- dno vjerovanje, te sve značajke, što ih Sa- moborac opaža u pojedinim mjesecima i što je za njega najvažnije.

Saznajemo i za znakove, po kojima stari ljudi prognosticiraju vrijeme. Tih je u svemu 16. Evo nekih: Ako je oko mjeseca kolobar, puhat će drugi dan vjetar. Kad se ljeti za oblačna počne od zdnica vedriti veli se: „Hajd s koln v štagel.“ Ako kos uveče fučka navrh drveta, navjećuje lijepo vrijeme; pjeva ti u grmu, bit će kiše“ itd.

gradjanstvo. Jer čim je povišena pijacovina, prodavači su digli cijene, i povišicu su oćutjeli samo konzumenti. — Što se pijeska tiče za našu općinu je to vrlo dohotka, ona svoje pješčanike daje i u zakup. Svaka općina, a to čini i podvrška, mora nastojati, da svoje dohotke povišuje, pogotovu to mora da čini naša općina, koja ima velikih potreba. Da je podvrška općina tražila pijesak uz neki popust, jamačno bi to mogla bila postići, ali s ovakom se molbom nije obratila na samoborsku općinu.

Gledom na sam zaključak, koji je stvoren radi previsoke „pijacovine“ i „pijeska“ — moramo iskreno reći, da ne bi vodio ni do kakve praktične svrhe po općinu Podvrh.

Recimo, neka opć. Podvrh uredi prema zaključku zastupstva jedno tržište negdje na periferiji Samobora. Svojim općinarima naravno ne će moći zabraniti, da dovoze svoja drva i živež i na samoborski trg. Vozili su ih stotine godina pa će i ubuduće. Zar zastupstvo misli, da će Samoborci ići kupovati potrebite stvari na tržište, koje će biti udaljenije? Tržište podvrško imalo bi praktičnu vrijednost samo u slučaju, da su sve stvari, na njem daleko jeftinije nego na samoborskom. Time bi pak sama općina podržavala skupim novcem jedno tržište, koje bi općinare izravno oštećivalo.

Samobor jest i ostatak centrom općine Podvrh, te je privreda te općine uza njusko i nerazdruživo skopčana. Odnose pak općinara, koji iz toga proističu, ne može da prekida ili ruši jedan naprećac stvoreni zaključak zastupstva.

Domaće vijesti.

Osobna vijest. U Samobor je prispio preuzv. gosp. FML Emil vitez Wagner, zapovjednik 11. četne divizije u Lavovu.

Der siromasima. Gospodja barunica Ivana Lepel predala je ovotrgovinskom poglavarstvu uložnu knjžicu „Samoborske štedionice“ na 100 K određivši, da se ova svota poslije njene smrti porazdijeli medju samoborske siromashe.

Promjene u učiteljstvu. Zem. vlada odjel za bogoštovlje i nastavu, premjestila je učitelja u Zumberku, Gjuru Plika na pučku školu u Stupniku Hrv.

Dosadašnji ravn. učitelj u Stupniku Ernst Prosen umirovljen je trajno.

Županijska oblast zagrebačka postavila je namjesnom učiteljicom u Sv. Nedjelji Mariju Turičevu.

Za popravak starog grada darovao je g. Franjo Britvec K 3, koje je predao u tiskari „Samoborskog Lista.“

Uredovni sati kod opć. poglavarstva. Odredbom kož. oblasti uvedeno je

Ti ima kod nas svakojakog. Spomena je vrijedna modra zemlja, koja se upotrebljava za „farbanje“ peći, pak čriena, koju trebaju testri za bojadisanje špage. Tio, na kojem ništa ne raste zove se pustika, pustovina. Ima je 181 jutro ili ral.

Gosp. Lang poznat je kao vrstan i osobit poznavalac faune i flore. Tu se on snalazi najvećom lakoćom, a odsjeci, u kojima je obradio naše bilje i životinje, odaju pravog stručnjaka na ovome polju. Sve je tu približeno u detalje, a dosta je reći da gotovo 10 stranica štampanih petifom obuhvata samo studija o bilju. Bilje je podijeljeno prema tome, gdje se gaji da i uz putove, dvorišta, po perivojima ili vrtovima, po njivama, živicama, grabama, uz vode, po golim obroncima bregova, po šumama ili vinogradima, pa onda prema tome, da li se bere za hranu ljudima, za „vraćivo“, za hranu životinjama, za kruh, za varivo, za nakit, za pranje, povezivanje i t. d. — Sve vrlo interesantno i vrlo poučno za svakog, koga zanima naš kraj.

Od životinja, koje Samoborac poznaje, dolazi na prvome mjestu divljač, pa onda ptice, ribe, gmazovi i kukci. I ono, što kazuju Samoborci o nekojima biljkama i pticama te o njihovom narodnom vjerovanju,

kod svih općinskih poglavarstva kotara samoborskoga uredovno vrijeme od 8—12 sati prije podne; te od 2—5 sati poslije podne.

Kanalizacija Samostanske ulice. Kanalizacija Gajeve ulice, toliko iščekivana i požurivana, dovršena je pred nekoliko dana. Tako se je ipak jednom ova ulica riješila smrada, a stanovnici te ulice raznih neugodnosti i kužna uzduha, što se širio nesmetano iz otvorene grabe. Mi ćemo se na ovu kanalizaciju još osvrnuti, kad će biti obavljena pohvalba po stručnjaku.

Sada se počelo s kanalizacijom Samostanske ulice. I stanovnici ove ulice već su davno i potpunim spravom žudili, da dodju do kanalizacije, jer im se smrad širio po dvorištima, pošto nijesu imali kamo odvoditi svoje gnojnice. Kako je poznato, načelnik g. Levičar obećao je u svoje vrijeme zastupstvu, da će, ako mu od svote od 6000 K votirane za Gajevu ulicu što preostane — započeti odmah i s kanalizacijom Samostanske ulice. Ne znamo još, kolika je ta svota, što je preostala općini od kanalizacije Gajeve ulice, ali da je moralo nešto prestatati za to je povoljan znak, što su u petak započele radnje oko kanalizacije u Samostanskoj ulici.

Doprinozbeno rasprava glede izgradnje kanala u Samostanskoj ulici obavljena je već prošle sedmice. Interesenti, koji su se odazvali k raspravi, isprvice su ponudili 3 K priloga po tek. metru, dok je načelnik u ime općine tražio 4 K. No kasnije je došlo do sporazumka, pa su se interesenti dobrovoljno obvezali na prinose bez obzira na duljinu kanala, koja će se pružati uz njihov posjed. Tako je onda do gradnje moglo odmah i doći susretljivošću posjednika ove ulice, u čijem će interesu i biti u prvom redu provedena ova nova i veoma nužna kanalizacija.

Za kanalizaciju obvezali su se pridonijeti Milo Juratović 0 K, Mijo Švarić 45 K, Petar Šaban 45 K, Terezija Valečić 70 K, Anastazija Sirovica 40 K, samostan oo. franjevac 50 K, Julijana Sokolović 40 K, Josip i Ana Rudar 100 K i Janko Valečić 45 K.

Novi kanal će biti dug 130 m. Vodit će ispod škole, te će se u nj uvesti školski zahod i onj ubožnice, a završit će kraj kuće Mije Švarića, gdje će se spojiti sa starim kanalom, koji do ovuda već dopire.

Zakup općinskih oranica. U nedjelji je bila dražba zakupa općinskih oranica za novu periodu od 5 godina.

Zakup će ovaj donijeti općini oko 100 kruna više negoli onaj za minulih 5 godina.

Pučka knjižnica i čitaonica proslavit će Martinje u nedjelju dne 12. studena u društvenim prostorijama.

Kao novi članovi pristupiše gg. Bedeničić Antun, Glasnović Matija i Peršin Josip.

g. Lang nam podaje u kratkim crtama istaknutei zgodno što je najkarakterističnije i najvažnije Na ovome je mjestu govora o lastavici, škvorcu, kukuvači, gimplu, pastirici, šojki, slakoperu i dr.

Za floru, kaže marni autor, da je u Samoboru bujna, bogata i toliko različna, da ćeš našem mjestu u tome teško premca naći. Kud oko krene, svakud susreće bujnu zelen i šarenilo cvijeća, te se cio kraj čini kao krasan perivoj.

U Gradni žive: bistrajna, menek, klen, mrena vekla, mrena majna jalebka, belka, belica, švelka, peš, žingor, piškur. Bilo je u Gradni i raka, ali ih je iza potresa g. 1880. posve nestalo; žingora je već — čini se — rnave nestalo. Od gmazova žive u nas: želva, madžaron, zelenec, gušćer, martinček, slepić, belovaška, gad, guk, pak boža šabica, hareš, krastača, deždovnak. Kuzec Samoborac slabo poznaje po imenu, a koje poznaje, navedeni su u ovom odsjeku. S njima ujedno završuje pisac prvo poglavlje knjige, što smo ga u ovom članku u glavnim potezima prikazali.

(Nastavit će se).

Sajmovi u kotaru. Na našu noticu u posljednjom broju, glede otvorenja sajmovi u ovom kotaru, za kojim vapi cjelokupno pučanstvo ovoga kraja, primamo s upućene strane informaciju, da je konstatirano, te je bolest sinavka i šap u čitavom samoborskom kotaru prestala. Sada se obavlja svestrana raskužba staja i kotaca, pa čim to bude dovršeno, preduzet će se odmah natpregledba i ujedno će se sajmovi otvoriti. Kako doznajemo najprije bi se imala otvoriti za promet općina Sv. Martin, gdje je već raskužba obavljena.

Prva šljuka. Gosp. Fran Malizat ubio je prije nekoliko dana u šumi „Starča“ prvu jesensku šljuku u samoborskom lovačkom reviru.

Potres. Vrio neznatan potres osjetio se u noći od srijede u Samoboru. Trešnja se oćutjela u 11 sati 14 sek.

Vježba vatrogasnog društva. Naše dobrov. vatrogasno društvo imalo je prošle nedjelje svoju glavnu vježbu. Ova put je vježba obavljena na vatrogasnom vježbalištu podno Novog trga, te na društvenom tornju, a nije se uzela kō dosada nijedna kuća kao predmnjevani požarni objekt. Vježba je posve lijepo uspjela, te su se sva tri odjela pokazala potpuno na mjestu i dorasla i najtežim zadaćama, što se iziskuju u požarnoj službi. Sve pučjačke sprave kao i obe štrcaljke bile su stavljene u akciju vrlo brzo i spretno. Fingiran je za vježbe i prolom kosti kod jednog vatrogasca, pa je imao vidar da učini povoj za nuždu.

Poslije uspjele vježbe bila je po društvenom zapovjedništvu upriličena mala zabavica u društvenom spremištu, koja je protekla animirano uz zdravice časništvu i cjelokupnoj četi.

† Katarina Pavlović, umrla je u četvrtak u mladishnoj dobi od 22 godine poslije dugotrajne i teške bolesti. Pogreb joj je bio prekjučer popodne uz znatno saučesće općinstva. — Laka joj zemlja!

† Janko Šicel, krojački obrtnik u Samoboru, umro je ovdje u četvrtak nakon duge i teške bolesti. Jučer prije podne pokopan je uz saučesće gradjanstva na ovdajšnjem župnom groblju. U pokojniku oplakuje g. Janko Šicel, rav. učitelj u Sv. Jani, svoga oca. Laka mu zemlja.

Regulacija Save i domaći vozari. Kako je već poznato, obratilo se zastupstvo općine Podvrh na zem. vladu s predstavkom, da ona odredi, kako bi se za dovozanje kamena za regulaciju Save zaposlilo samo domaće žiteljstvo. Vlada je sada uređila, da se ima što je najviše moguće uzimati obzir na domaće vozare, ali da se ne mogu ni posve isključiti oni iz Kranjske. Stovarište kamena nalazi se u Jesenicama, a to je i jedino zato podesno mjesto, no općina Jesenice daje ga samo uz uvjet, da se i tamošnje pučanstvo zaposluje.

Uostalom i kod regulacije Save na kranjskoj strani upotrebljavali su se također u velikoj mjeri vozari sa hrvatske strane.

Hitlo silom u šegrtsku školu. U nedjelju podveče, za vrijeme obuke u ovdajšnjoj šegrtskoj školi, došao je do škole sgrade neki strani čovjek, koji se je školskom podvorniku Martinu Mahoviću predstavio kao učitelj iz susjedne Kranjske, i hito silom da udje u razrede, jer da ima tobož nešto važna priopćiti učiteljima. Mahoviću se pričinio odmah sumnjiv taj došljak, pa mu je savjetovao da se odstrani, jer da nije dozvoljeno smetati obuku, no to je toga čovjeka tako raspalilo, da je Mahovića nazvao trotlom uz nekoliko bogomrskih kletvi. Privrznari stražar Ferjančić uapsio je toga nepozvanog gosta, pa se konstatovalo, da se zove Ivan Sumperer rođ. god. 1883. u općini Kočevje, a po zanimanju trgovački pomoćnik. Pošto se prespavao u ovdajšnjem opć. uzama i razriješalo od prevelike doze alkohola, otpremljen je po kot. oblasti obveznom putnicom u svoju zavičajnu općinu.

U znaku novog molita. Da je novi molit neobično jak, dokazala je već prošla nedjelja. Bilo je pjesma i života na sve

strane. Ali nekoji previše okušaše tog dara božjega, pa je bilo i teturanja po ulicama. Policija je morala dva seljaka na kolima odvesti na općinu, gdje su se u zatvoru prespavali. Jedan je nadničar u Smidhenovoj ulici ležao kao mrtav. I njega su jedva dva stražara više odnijeli nego odveli u opć. uze. Možda će prestati ovake pojave, kad ljudi uvide, da borba s novim moštom završuje ovako tragično.

Optužena radi čedomorstva — riješena. Izvjestili smo i svoje vrijeme o slučaju Jage Gorički u Klakama, protiv koje je podignuta optužnica radi čedomorstva. Ona je bila optužena, da je svoje nezakonito novorođeno dijete udavila, i zatim ga bacila kraj potoka Okličnice pod jednu pećinu.

12. o. m. j. bila je u povodu toga glavna rasprava pred sudbenim stolom u Zagrebu protiv Jage Gorički. Okrivljena ostala je kod svoga prvobitnog iskaza, da je dijete bilo mrtvo rođeno, ali zapada i u neka protivurječja.

Iza kratkog odmora, što je uslijedio nakon iskaza svjedoka Dragutina Jačopca i Marka Nagliča, pročitao je predsjedatelj liječničko izvješće o okrivljenoj i o razudbi lješine djeteta, s kojim je ustanovljeno, da je dijete bilo potpuno razvijeno, no radi brzog rastvaranja nije se moglo konstatovati, da li je dijete živo rođeno ili preminulo naprasnom smrću.

Drž. odvjetnik ostao je u cijelosti kod optužnice, dok je branitelj dr. Katušić poricao mnoge indicije protiv branjenice. Govori o tragici iseljivanja našega naroda u Americi, gdje muž odlazi, a žena — ko u ovom događaju — prepuštena je raznim napaštima čitavog sela. Uostalom da ni svjedoci, ni liječnici nijesu pružili dokaz o krivnji Jage.

Iza kratkog vijećanja proglasio je predsjedatelj osudu, kojom se Jaga Gorički riješava od optužbe.

Drž. odvjetnik uložio je ništovnu žalbu Klatarenje pasa. Iz općine Sv. Martin dolaze tužbe, da se ondje klatare psi po javnim putevima i cestama i smetaju prolaznike. Oružništvo je protiv nekih posjednika pasa podnijelo prijavu na kot. oblast.

Umrli u Samoboru od 15. do 22. listopada.

Janko Šicel, krojač, 66 god., Jurjevska ulica br. 8., od asthme.

Katarina Pavlović, 22 god., Starogradska ulica br. 59., od tuberkuloze.

Tešku glavobolju kao i besanicu prouzrokuje često loša probava. Iz znanstvenih iskaza vadimo, da na c. kr. bečkoj klinici za živčane bolesti naravnu Franje Josipa gorku vodu radi toga rado upotrebljavaju, jer Franje Josipa voda, uživana već u malim količinama, uzroke mnogih bolesti odstranjuje. Dobiva se u ljekarama i trgovinama mineralne vode.

Gospodarstvo.

Bedrenica u Kerestincu. Na jednom biku, komu je vlasnik općina Sv. Nedjelja, pojavila se bedrenica. Bik je poginuo. Vrijedan je bio 500 K, a nabavljen je bio dijelom iz opć. veterinarske zaklade, a dijelom iz zem. subvencija.

Gajenje pčela. Kot. oblast u Samoboru odaslala je na sve ovopodručne škole poziv, da joj se priopći, da li se tko od isposnijeg učiteljstva bavi pčelarstvom, otkada, kojim uspjehom, koliko producira meda, kuda ga prodaje. Ako se dosele nije nitko bavio, bi li se bio voljan baviti i da li se k tome povoljne prilike? Sobaštom što je pčelarstvo vrlo uočna grana narodne privrede a ne iziskuje velike investicije, obćaše kot. oblast, da će se pobrinuti za namaknuće pripomoći iz zemaljskih sredstava za osnatak pčelinjaka kod škola, gdje bi se učitelj hteo da bavi pčelarstvom.

Prodaja blizki rasadnika. U šumskom vrtu u Oretku ima na prodaju 4 do 500.000 blizki rasadnika: smrekovih, arševinskih borovih od 2 do 5 godina starih. Cijene su između 5 i 6 K po 1000 kom. Narudžbe prima Dr. Vaso Vučković, iz kot. šumar u Samoboru.

„Elfer“ — „Vierunddreissiger“ — „Fünfundsechziger“!

Kako je sada u Hrvatskoj vijek madzarizacije tako je bio prošli germanizacije — zatim će doći vijek kroatizacije, a jer će prema proročanstvu željeznoga Bismarcka vrijeme nacionalizma prestati, imalo bi doći doba prema onoj francuskoj: „legalité — fraternité — liberté“.

Potom nije čudo, da je isti naš mužek godine 1811., 1834. i 1865. nazivao „Elfer“, „Vierunddreissiger“ i „Fünfundsechziger“. Ovim njemačkim nazivima spominjali se često starci Prigorci pod konac prošavšeg vijeka, ove tri godine, jer su rodile vinom najizvršnijim, prve vrste. „Elfer“ (g. 1811.) je bilo glasovito vino, koje su imućnici na uspomenu čuvali, te ga jedna naša gospositija izložila g. 1891. na zagrebačkoj izložbi, kada mu je bilo 80 godina — „Fünfundsechziger“ sačuvao je moj otac oko 120 vedara, kojeg je prodao godine 1874. nekom gostioničaru Köllneru u Karlovcu po 60 for. okličko vedro (113 litra) a preostatak od 12 vedara čuvao je sve do moje prve svete mise g. 1886., kada je bilo staro 21 godinu.

Sjećam se finoće toga vina, kada me ko djaka jednom otac poslao u Pilešvicu do klijeti (1 sat od kuće) da prigledam vinu. Ne znajući gdje je kakovo vino, otvorio sam čepić baš na bačvi toga vina. Čim je štrcnulo vina malo u peharčić zamirila je sva klijet takovim miomirisom ko da si otvorio posudu finog ruma, i škatulju vanilije Kada su mi ga u kalež prve moje sv. mise ulijevali mirišilo je po čitavom žrtveniku. Od veselja moj je blagopokojni otac tada metnuo čitavo bure toga vina pa pipu; no gosti su se ga bojali piti. Zato su mu po repu dali žitelji iz okolnih sela, kojih se iz znatiželje toliko skupilo, da su z još druge 3 vrste vina iskresali toga „Fünfundsechziger“ toliko, da smo treći dan od 12 vedara našli jedva jedno vedro „ostanjkov“. Ali je „Finseckiger“ i njima dao po repu i po glavi tako da su Braslovci i Rudari više naglavce doma išli, a Kotarci, Manjevasci, Okličani i Pilešvičanci uzbrdo puzali poput klečćih bistričkih romara.

Premda su „Elfer“ i ovaj „Fünfer“ bili junaci prve vrste, to je ipak „Vierunddreissiger“ (1834. g.) generalisimus vina čitaveg prošlog vijeka. Makar su Prigorci „Fünfundsechziger“ nazivali „har.mbaša“ to je ipak „Vierunddreissiger“ bio vatreniji, jer je — pripovijeda se — na vatri gorio poput najjače rakije. Moj mi stari stric Petar (koji je svu trojicu pamtio) pripovijedao, da čitave godine 1834. nije bilo kiše; ali je rosa svaku noć tako debela pala, da su putevi bili mokri, pače je udubine konjskih kopita na putevima rosa vodom zalijala.

Vinom najlošija godina bila je u prošlom vijeku 1864. kojeg su Prigorci nazivali „rampaš“. Vele, da je bila ta godina čitava hladna, te se još o Mihalju našlo tvrdog groždja, na koje je pao snijeg, ispod kojeg su ga brali ozebli ljudi.

Najplodnije su groždjem godine bile: 1848., 1866. i 1878. — A jer je tih godina Austrija vodila krvave ratove, mogla bi nastati bojazan u ovom vijeku, da će nastati strašni rat, ako groždje koje godine silno obrudi. — Eto nakon sto godina ispunilo se opet, da i ljetonji „Elfer“ ništa ne zaostaje za onim prošlog vijeka, ako ga ne bu i natkrililo — pak bi se moglo i daljnje silkočiti sbiti. — No daljnje pripodobu prepuštam mladencima, pa dok dodje novi „Vierunddreissiger“ (g. 1934.) na mom će grobu trava rasti — pak mi ne će glave razbijati.

M. Rakušić.

Odgovorni urednik: dr. Miho Juratović.

STAN

sastojći od 2 sobe i kuhinje iznajmljuje se u Smidhenovoj ulici broj 24. Poblize na Trgu Leopolda Salvatora broj 26.

Tko zna?

za boravište Ivana Mikeka iz Male Gorice, sada u Americi ili štogod o njegovoj sudbini umoljava se da to priopći odmah upravi „Samoborskog Lista“ u Samoboru.

Vijence

za okriti grobove na dan Svih Sveti izrađuje počevši od 3 K dalje prema narudžbi.

Josip Bedenšek
umjetni vrtljar
(Zidanice)

DENTIN

v. dica za usta i zube. Zaprečuje zubnu bol, čisti zube, učvršćuje zubno meso i odstranjuje neugodan vonj iz ustiju.

Ojena boč 2 K

Ljekara M. Klečiča u Samoboru.

Naučnika

za trgovinu manufakturne robe, koji je navršio 15 god. traži Rudolf Hirschl, Samobor, Trg. Leopolda Salvatora.

„Hrvatska Sloga“

udruga za posmrtnu pripomoć sa ograničenim jamstvom u BJELOVARU.

Ovo je najsolidnija domaća udruga, čije ravnateljstvo sastoji od samih domaćih i odličnih građana bjelovarskih. Ona osigurava svakoga potpunom zdravu čovjeka bez liječničke pregledbe i bez razlike spola od 18. do 65. godine života. Za osiguratelnu svotu od 2000 K plaća se minimalna godišnja članarina od 5 K, te za smrtnu slučajevu kola, u kome se osigurani nalazi, 5 K. Uplatnina iznosi u kotu osiguranika u dobi od 18—45 godina 10 K, a od 45—65 godina 12 K. Svako kolo broji 500 članova.

Poblize upite daje g. Janko Kempare, povjerenik „HRVATSKE SLOGE“ za kotar Samobor.

Najljepši i najjeftiniji

umjetni dijenci za grobove

dobivaju se u

Samoborskoj tiskari i papirnici

SLAVKO ŠEK.